

**Hr Andres Anvelt**  
**Justiitsministeerium**  
[info@just.ee](mailto:info@just.ee)

**Teie: 19.09.14 8-1/14-7281**  
**Meie: 20.10.14 21 (1)**

**Arvamuse avaldamine äriseadustiku ja maksukorralduse seaduse muutmise ning nendega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele**

Vabauhenduste liit EMSL toetab püüdlusi, et ühingud ettenähtud kohustusi ka täidaks, ja teeb mõned ettepanekud, kuna aruannete hilineamise või esitamatajätmise osasid põhjusi väljatöötamiskavatsus eriti ei puuduta. Üksnes järelevalveorgani muutmine oleks poolik lahendus ning uute hoiatuste ja sunniraha viisidega võib muid protsesse arvestamata/lihtsustamata riivata põhiõigust ühinemisele.

Olemata korraldanud küll küsitlusi, tundub igapäevase nõustamistegevuse käigus, et üks mittetulundusühingute häda võib olla MTÜS § 36 lg 4 nõue, mille järgi peavad kinnitatud majandusaasta aruande allkirjastama kõik juhatuse liikmed. MTÜdel on sageli palju juhatuse liikmeid, mis teeb nõude täitmise keeruliseks, kui keegi on välismaal, isikutunnistuse või salasõnad kaotanud, inimesed omavahel tülli läinud jmt.

Praegune kohtu registriosakonnaga suhtlemise kord juhatuse liikmete vahetamiseks ja vajadusel põhikirja muutmiseks pole üldse lihtne, nõudes vahel mitut järjestikkust üldkoosolekut, mida on raske kokku saada. Seda näiteks olukorras, kus juhatuse ei leita põhikirjas nõutud minimaalset hulka liikmeid, või ei saa kokku kvoorumit. Uus põhikirja jõustub aga alles registrisse kandmisest, ehk tulebki toimiva juhatuse või koosoleku saavutamiseks mitu üldkoosolekut korraldada.

Paneme ette, et aastaruandel võiks piisata vaid ühe juhatuse liikme allkirjast nagu äriühingutelgi. Seda, et üldkoosolek on aastaruande kinnitanud, me ju eeldame ega kontrolli. Kui tõesti üks juhatuse liige tegutseb kolleegide ja üldkoosoleku tagaselja, on selle vältimine ikkagi teiste isikute elementaarne hoolsuskohustus ja nende vastutus, kus riigi näiline abikäsi teeb elu hoopis keerulisemaks. Midagi võiks ka MTÜ liikmete ja juhtorgani vastutuseks jääda, ausate elu oleks palju lihtsam.

Samuti võiks loobuda üldkoosoleku protokollide lahutamatu lisana osalenute allkirjalehtede originaali esitamise nõudest, mida esitatakse registrile siiani paberil, sest suuremates organisatsioonides ei suudeta veel kõigilt osalejatelt digiallkirja saada. Selleks puudub ka mugav tehniline lahendus.

Kolmandaks võiks kaaluda väikesemahulise tegevusega ühingute aruandekoormuse lihtsustamist. Majandustegevusega ühingutel on tühja aastaruande esitamine küll tehniliselt lihtne, ent kui majandustegevust on ka väga vähe, vajab ühing ikkagi raamatupidajat, sest tekkepõhiste aruannete täitmisega ei tule n-õ keskmine inimene kindlasti toime. Olukorda võiks leevendada e-aruandaja kättesaadavaks tegemine vabauhendustele, aga piisav lahendus poleks seegi, sest raamatupidajat on jätkuvalt vaja. Lihtsustamisvariante peab eraldi kaaluma: kas loobuda alla teatud käibe või varade mahu aruandekohustusest üldse, küsida vaid mõningaid põhinäitajaid, loobuda mõnest kohustuslikust aruandevormist ja lisast; lubada mingitel tingimustel kassapõhist arvestust või midagi muud.

Veel juhime tähelepanu, et meile teadaolevalt on vabaühenduste finantsaruannete kvaliteet üsna kõikuv, mis tuleneb ühingute vähesest teadlikkusest, mis näitajaid millisel real kajastada. Nii võib – juhusliku, ehkki ilmeka näitena – huviharidust pakkuva ühingu või spordiklubi kuumaks olla eri aruannetes annetuse, liikmemaks, ettevõtlustulu või muu tulu, mis kahandab andmete kvaliteeti ja töötab kogu aruandluskohustuse eesmärgile vastu.

Viimatisele probleemile peaks lähenema eeskätt juhendite-teavituse kaudu koostöös rahandusministeeriumiga, kuna valestitäitmisel võib olla ka maksupoliitikasse ulatuvaid põhjuseid. Saame selles töös võimaluste piires abiks olla, ent mitmed hoovad – kas või ühingute kontaktandmete näol – on üksnes riigi käes.

/allkirjastatud digitaalselt/

Heade soovidega  
Maris Jõgeva  
EMSLi juhataja

Alari Rammo  
[alari@ngo.ee](mailto:alari@ngo.ee)